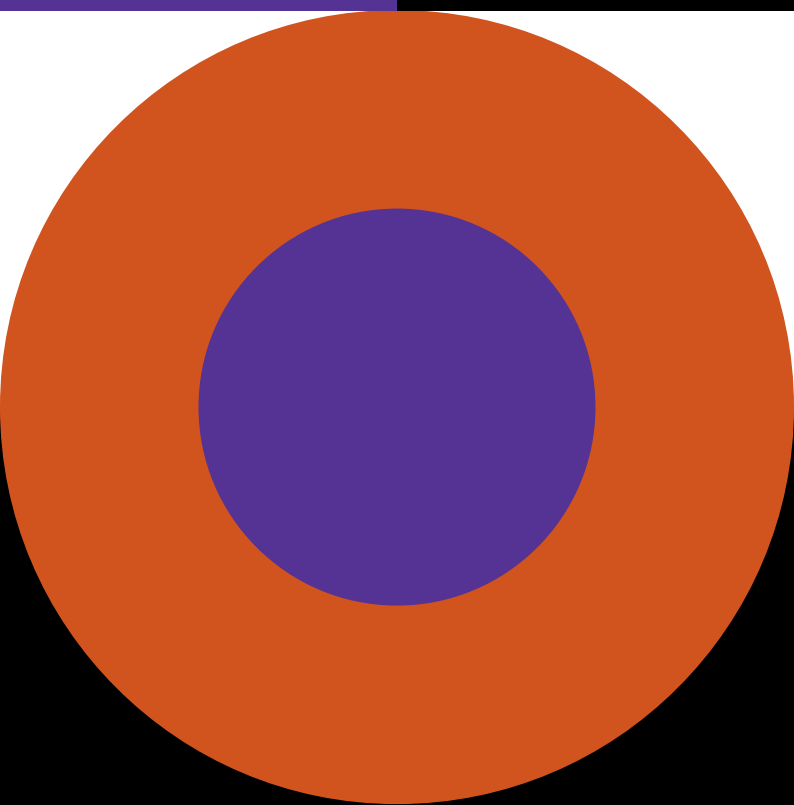
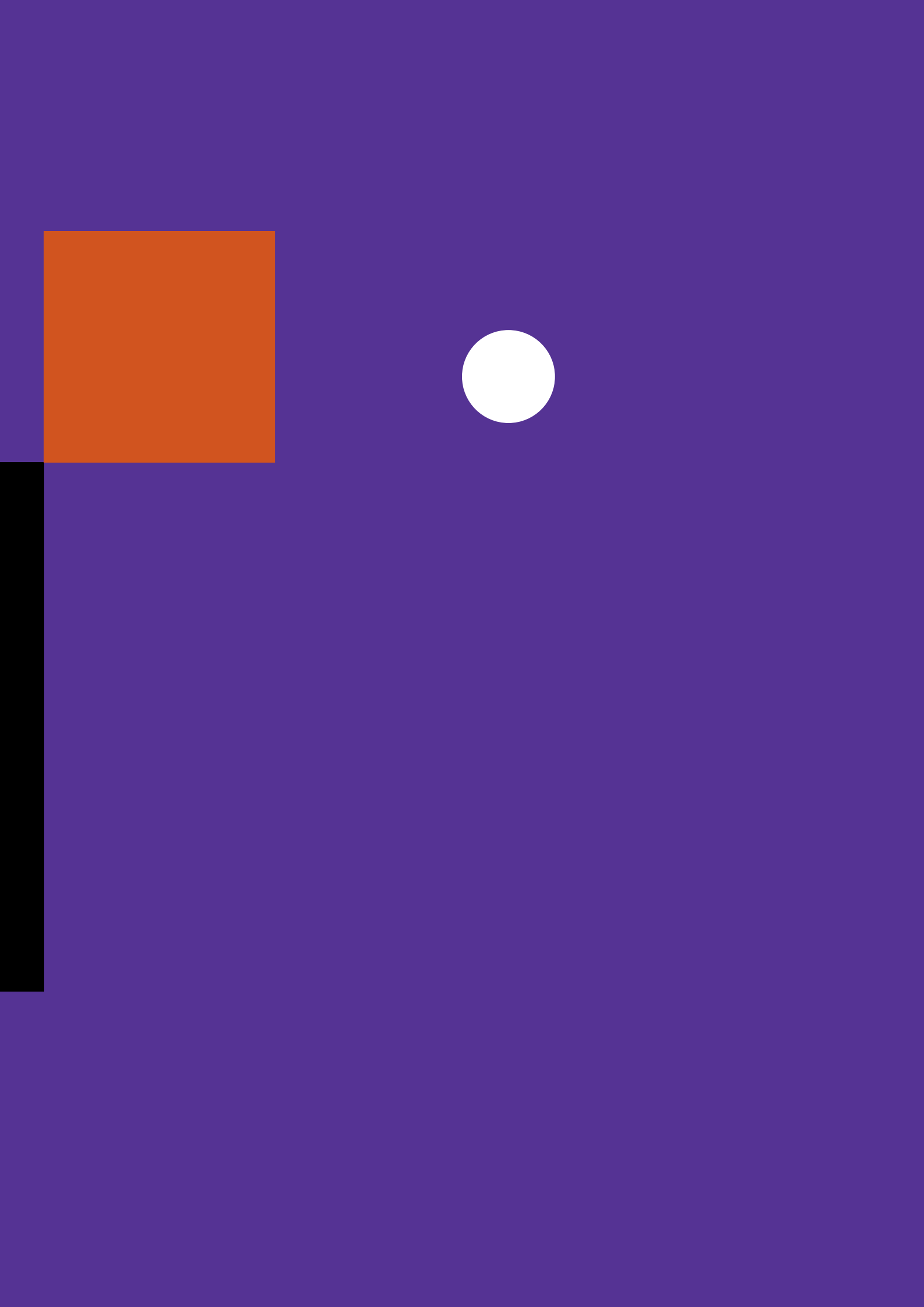
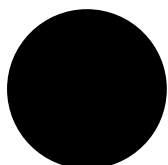
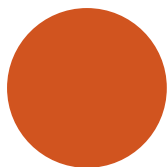

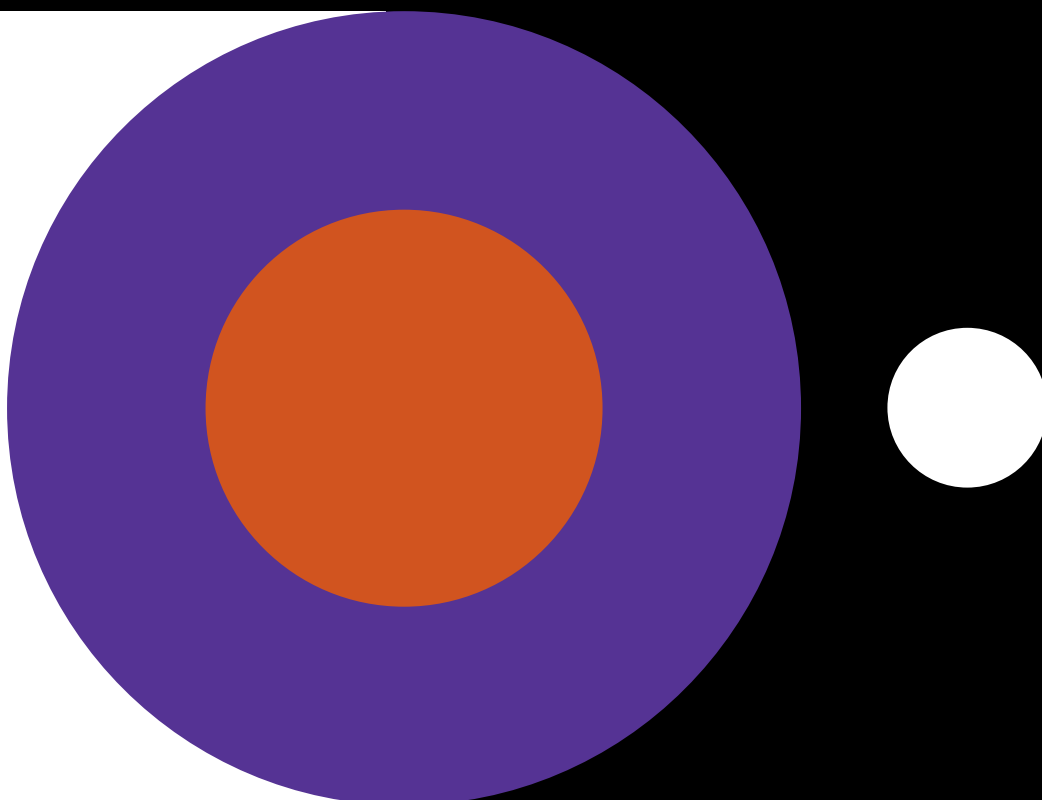

INNHOOLD

FORORD.....	5
RAPPORT FRA SØRØST-NORGE.....	6
RAPPORT FRA VEST-NORGE.....	7
RAPPORT FRA MIDT-NORGE.....	8
RAPPORT FRA NORD-NORGE.....	9
RIO-DEBATTEN.....	10
«SLIPP FANGENE FRI»: OM RUSREFORMEN.....	11
«MINORITY REPORT»: OM MINORITETER PÅ RUSFELTET.....	11
RIO KJEMPER FOR RUSREFORMEN.....	13
RIO-RAPPORTEN OM MINORITETER PÅ RUSFELTET.....	14
PROSJEKTER OG TILTAK	
RIO-PODDEN.....	17
KAFÉ X.....	18
OVENPÅ.....	19
KREATIV RECOVERY.....	20
IDRETT MOT RUS.....	22
KAFÉ NORDLYS.....	23
GATENÆR.....	24
REGNSKAP	
STYRET BERETNING.....	26
RESULTAT.....	27
BALANSE.....	28
REVISORS BERETNING.....	29
TAKK FOR STØTTEN I 2020.....	30

FORORD

Det har vært et krevende år for alle. Jeg er stolt av omstillingsevnen til ansatte og frivillige i RIO, og det har blitt lagt ned enormt mye godt og viktig arbeid, koronarestriksjoner til tross. Året har vært preget av særlig to ting på rusfeltet: pandemi og rusreform.

Helt siden Rusreformutvalget la frem sin innstilling for helseminister Bent Høie, har det vært en het debatt. Reformen har blitt kalt vår tids viktigste sosialpolitiske reform, og vil føre til langt færre straffereaksjoner blant rusbrukere og personer med rusutfordringer. RIO har hatt en viktig rolle i dette arbeidet, der vi har arrangert debatter, konferanser, og folkemøter i tillegg til å ha en tett dialog med andre aktører på sivilsamfunnet, fagbevegelsen, og politikere. Rusreformen skal voteres over i Stortinget 3. juni 2021. Kampen om rusreformen har blitt til en borgerrettighetskamp. Nå som stigmaet faller, begynner folk å fortelle om erfaringer med utstøting og diskriminering fra politi og andre, i et annet omfang enn tidligere. Rettighetskampen for rusbrukere vil fortsette.

I året som gikk, var vi spesielt opptatt av personer med rusutfordringer sin situasjon som følge av koronapandemien. Virkemidlene som myndighetene tok i bruk for å stanse smitte, rammet rusavhengige.

Allerede 12. mars da samfunnet stengte ned, begynte telefonen våre å ringe. Det var pårørende, pasienter og helsepersonell som fortvilte over at ruspasienter ble skrevet ut fra behandling siden sykehusene omdisponerte medisinskfaglig personell. Ufrivillige avbrudd i behandling er svært uforsvarlig. Vi skal ha forståelse for at vi var i en helt ny situasjon, men vi må kunne forvente bedre beredskap i helsetjenestene våre.

Jeg tror vi har vært for rigide med personellkravene våre og låst i silotenking. Trolig er det ikke så farlig om en sykehusavdeling i en periode, opererer med færre medisinskfaglig personell per pasient enn vanlig. Man kan for eksempel bemanne med flere miljøarbeidere, erfaringskonsulenter, psykologer, sosialarbeidere eller lærere. Uansett, er det mindre risiko forbundet med færre helsepersonell på vakt, enn å skrive ut pasienter til kommuner med stengte lavterskeltilbud og telefonisk oppfølging.

Foto: André Kjærnsli

Sprøyterom ble stengt i kommunene, og beboere ble kastet ut fra kommunale institusjonsboliger, fordi man skulle opprette avdelinger for koronasjyke rusavhengige. Dette er ikke en kritikk mot at man etablerer tilpassede tilbud til koronasjyke når det er behov for det, men beredskap handler om at man skal være i stand til å håndtere uventede hendelser som truer liv og helse. Avvikling av livreddende tilbud, for å opprette livreddende tilbud, tyder rett og slett på dårlig beredskapsplanlegging.

God beredskap krever at en større elastisitet i tjenestene våre, og mindre silotenking. Man må kunne tenke utradisjonelt og hente inn folk fra andre virksomheter, og for all del ikke skrive ut pasienter fordi vi skal flytte sykepleiere og leger til en annen enhet i sykehuset.

I RIO opplevde vi at vår kritikk ble, om ikke forsøkt dempet, så delvis oversett. Dette er alvorlig. I krisesituasjoner er alt nytt og ukjent. Vi gjør ting vi aldri har gjort før, der konsekvensene kan være enorme for menneskene det gjelder. Da må myndighetene sørge for at varslinger blir tatt på alvor. Samtidig er det viktig å understreke at vi registrerte at det ble satt inn tiltak for å forhindre utskrivelser og at ting håndteres bedre nå.

Det er uansett viktig at vi gjør opp regnskap sannferdig når pandemien er over og vender tilbake til det normale.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kenneth Johansen'.

Kenneth Johansen
Daglig leder
kenneth.arctander@rio.no

RAPPORT FRA SØRØST-NORGE

I løpet av året som har gått har vi fått nye ansatte og frivillige i regionen. Jeg er nyansatt regionsansvarlig, og vi har hatt en assisterende regionsansvarlig.

2020 har vært et utfordrende år på grunn av pandemien. Vi har jobbet digitalt med alle aktiviteter som undervisning og oppfølging av frivillige. På den måten har vi fått mye kunnskap som vi bygger videre på i 2021. Som regionsansvarlig gleder jeg meg spesielt til å møte alle de ansatte og frivillige i regionen fysisk igjen.

I regionen har vi representanter i mer enn 30 forskjellige råd, utvalg og arbeidsgrupper. Vi har folk i verv på Sagatun og Havang brukerstyrt senter, Blå Kors Øst, Sykhuset Østfold, og Helse Sør-Øst.

Vi har bidratt til oppfølging av sosionomstudenter sammen med stiftelsen Wayback og VID Vitenskapelige Høgskole, og undervist legestudenter ved Oslo Universitetssykehus, forelest ved OsloMet, Høgskolen i Østfold og Høgskolen i Innlandet.

Vi har hatt deltakere eller medforskere i ulike forskningsprosjekter som INFOFACT (hvordan brukerne opplever FACT som betyr Flexible Assertative Community Treatment), Steroide-prosjektet og et forskningsprosjekt om ketaminbehandling for personer som lider av angst og depresjon.

Vi samarbeider godt med stiftelsen Wayback, proLAR Nett, Erfaringsentrum og Erfaringsskolen, samtidig som vi hele tiden prøver å utvide samarbeidet slik at vi kan nå våre felles mål. Det jobbes mye mot de ulike kommunene og tiltakene for å bedre situasjonene til brukergruppen vår. Vi er stolte av arbeidet vi gjør sammen.

I løpet av året 2020 startet Kreativ Recovery opp i Kristiansand. Et prosjekt som tar sikte på å hjelpe unge voksne som har et problematisk forhold til utdanning, arbeid og tilknytning. Prosjektet gjennomføres i samarbeid mellom RIO og den lokale kunstneren Arne Vilhelm Tellefsen.

Sist men ikke minst, har vi våre folk som jobber hovedsakelig mot Oslo kommune. I jula samarbeidet de med frivillige for å nå minoriteter og sårbare grupper på Oslo Øst der og leverte ut klær, mat og julegaver. De hjalp 30 vanskeligstilte familier og det ble tilberedt mat til ca 250 personer.

Videre ser jeg frem til å kunne øke antallet medlemmer og frivillige i regionen for å gjøre en enda bedre jobb det neste året.

58 medlemmer i region Sør-Øst
1 ansatt som daglig leder i RIO
1 ansatt som regionsansvarlig Sør-Øst
1 ansatt som assisterende regionsansvarlig
1 ansatt som fagansvarlig
1 ansatt som ansvarlig Oslo
1 ansatt som er tilknyttet prosjekter/tiltak
10 som representerer RIO i råd og utvalg

Totalt 6 ansatte, hvorav 2 menn og 4 kvinner
Totalt 11 frivillige, hvorav 4 menn og 7 kvinner
Blant de frivillige har 4 personer minoritetsbakgrunn

Fredrik Nilsson
Regionsansvarlig Sør-Øst

RAPPORT FRA VEST-NORGE

Vi har hatt høy aktivitet til tross for pandemien. Vi er representert i alle store byer og i Helse Vest. Vi har også brukerrepresentanter på Haugaland DPS og ved Betanien Bergen, ulike helseforetak i regionen og Haugaland A-senter (Blå Kors).

Vestlandsrepresentantene er dessuten representert i nasjonale råd og utvalg. På vestlandet er jeg regionsansvarlig og vi har 5 brukerrepresentanter.

Store avstander gjør det vanskelig å være representert i hele landsdelen. Stor etterspørsel gjør at vi har behov for flere brukerrepresentanter. Derfor vil vi satse på rekruttering i 2021. Videre, vil jeg prioritere rekruttering av minoriteter kommende år.

I vest har vi arrangert fire kurs for brukerrepresentanter og frivillige, der hvert kurs har gått over to dager. Vi har hatt undervisninger om brukermedvirkning på alle nivåer.

I tillegg til de nasjonale fagsamlingene, gjennomførte vi månedlige digitale samlinger. Samlingene har vi brukt til å bli bedre kjent, kurs og faglig påfyll. Jeg opplever at dette har vært positivt for regionens representanter.

Vi har hatt flere undervisninger for fagpersonell innen spesialist- og kommunehelsetjenesten, leger i spesialisering og andre helse- og sosialfaglige utdanninger. Organisasjonen har egne lærings- og mestringskurs for og med helsepersonell.

Vi har ett nært samarbeid med Statsforvalteren i Rogaland og Vestland, og har bidratt med erfaringskompetanse og hatt innlegg på flere konferanser.

RIO har samarbeidet tett med mange viktige aktører i Rogaland og Vestland, og har bidratt med å dele kompetanse med flere organisasjoner og foreninger i Vest-Norge.

Vi har vært involvert i utarbeidelsen av rus- og boligsosiale handlingsplaner. Og vi har bidratt til en regional kampanje for å motvirke selvmord, som vi har høstet gode erfaringer fra. Vi har også bidratt til de pågående

diskusjonene om implementering av pakkeforløp både lokalt og regionalt. Vi har hatt ett samarbeid med Kriminalomsorgen og NAV med foredrag for ansatte og brukere, samt vært i fengsel og holdt foredrag om recovery med fokus på løslatelse.

RIO har vært aktive i media på Vestlandet, der vi har kommentert rusreformen, situasjonen til rusavhengige under pandemien og mye annet.

1 regionsansvarlig
5 brukerrepresentanter
14 medlemmer
Er representert i alle store byer i Vest
Er representert i Helse Vest

Har brukerrepresentanter:
På Haugaland DPS
Ved Betanien Bergen og helseforetak i regionen
Haugaland A-senter (blå Kors)

RIO-representanter fra Vest er også representert i nasjonale råd og utvalg

Karl Olaf Sundfør
Regionsansvarlig Vest

RAPPORT FRA MIDT-NORGE

I 2020 ansatte RIO meg som regionansvarlig for Midt-Norge. Jeg opplever 2020 som et godt år for RIO Midt-Norge. Omstruktureringen i RIO, med ny ledelse og nye føringer, har gjort RIO til en mer profesjonell organisasjon, både regionalt og nasjonalt.

Omorganiseringen har blitt godt mottatt av våre samarbeidspartnere i Midt-Norge, som understreker i sine tilbakemeldinger at de synes organisasjonsutviklingen vår er svært positiv.

RIO har fått bedre kommunikasjon og samhandling mellom, og på tvers av, regionene, for ansatte og frivillige. Gjennom ukentlige møter er ledelsen i RIO godt oppdatert om det som skjer i landet og støtter opp om arbeidet som gjøres der, samtidig som organisasjonen samkjøres nasjonalt.

En annen positiv utvikling i 2020, er oppfølgingen og opplæringen av våre frivillige representanter. Vi har gjennomført jevnlige regionsamlinger og fagdager med opplæring for våre frivillige representanter.

De regionansvarlige og ledelsen har ukentlige møter. Dette har ført til en mer strukturert kompetanseutveksling og bedret samhandling mellom regionene og nasjonalt.

Jeg har hatt fokus på å bygge opp og styrke RIO i Midt-Norge siden jeg ble ansatt i juni 2020. RIO har styrket sin posisjon og tilstedeværelse, spesielt i Trondheim og Ålesund, gjennom året som har gått.

RIO er i vekst i Midt-Norge. Vi har økt antall frivillige representanter i 2020, fra 2 personer i juni måned til 9 personer ved årsskiftet.

Vi har innledet samarbeid med TSB Møre og Romsdal HF og Ålesund kommune. Ungdom og rus er noe vi satser på i Ålesund kommune. Tre av våre nye frivillige brukerrepresentanter bor og jobber på rusfeltet i Ålesund.

Som regionsansvarlig, har jeg også hatt fokus på å styrke samarbeidet med Trondheim kommune både på system, tjeneste- og individnivå, for å fremme brukermedvirkning og gatenært likepersonsarbeid i kommunen. Vi har etablert samarbeid med overdose-teamet og flere av lavterskeltiltakene i kommunen, blant annet SAMUR, Enhet for rustjenester som jobber med unge voksne i alderen 18-25 år som har rusutfordringer.

Et annet område vi har vært opptatt av er spesialisthelsetjenesten. RIO har tatt initiativet til et tverrfaglig samarbeid for etableringen av et utbedret tilbud til ROP-pasienter i Trondheim. Det er et samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten, kommunen og frivillig- og ideell sektor. Dette er et prosjekt med nasjonalt potensiale.

Vi har gjennomført undervisninger til studenter ved NTNU og til pasienter og ansatte i rusbehandling. I tillegg har vi hatt veiledning for ansatte i kommunene, TSB og DPS. Vi har også holdt innlegg på konferanser og samlinger.

Vi har svart på høringer, skrevet innlegg i aviser, og fremmet saker og viktige synspunkter til bystyret, kommunedirektør og politikere.

Det er innledet tettere samarbeid med Fylkesmannen, KBT, NAPHA, KORUS, FHN, Mental helse i 2020

1 regionsansvarlig
9 brukerrepresentanter
12 medlemmer
Sitter i Regionalt brukerutvalg Helse Midt-Norge

David Rogne
Regionsansvarlig Midt-Norge

RAPPORT FRA NORD-NORGE

RIO har i 2020 hatt stor aktivitet i alle regionens fylker. Vi har representanter i alle helseforetak, inkludert regionalt helseforetak. Vi er representert ved SANKS (Samisk nasjonal kompetansetjeneste) og ved flere distrikts-psykiatriske sentre. Dessuten sørger vi for lokal representasjon i ti kommuner. RIOs representanter fra nord er representert i flere nasjonale råd og utvalg.

Nord-Norge er en stor landsdel, og i et normalår krever dette mye reising. Derfor vil vi jobbe for å rekruttere flere representanter for å dekke hele Nord-Norge. Jeg vil også sørge for at det jobbes hardt for å sikre representasjon for minoriteter og urfolk i regionen i 2021.

Jeg har som regionsansvarlig, i samarbeid med fagansvarlig, ansvaret for opplæring og veiledning av nye representanter i landsdelen. For å gjennomføre dette har vi jobbet digitalt. Samlingene vi har arrangert, har inneholdt kurs, seminarer og faglig påfyll. Disse samlingene har også vært en god anledning for oss til å bli bedre kjent med hverandre. Jeg opplever at dette har hatt en positiv effekt og at jeg får tettere kontakt med, og bedre veiledning av våre representanter.

RIO har undervist sykepleierstudenter, leger i spesialisering og andre helse- og sosialfaglige studenter. Vi har arrangert egne lærings- og mestringskurs sammen med helsepersonell. I samarbeid med Statsforvalteren i Nordland, Napha og MARBORG, arrangerte vi dessuten en konferanse for erfaringskonsulenter i Bodø. Vi har også bidratt med innlegg på flere andre konferanser i landsdelen.

Mange studenter har vært i praksis på møtestedene våre. På denne måten er vi med på å forme morgendagens helsearbeidere, og er en premissleverandør for brukermedvirkning i Nord-Norge.

I 2020 startet RIO flere nye prosjekter. Vi har nå supplerende rehabiliteringstilbud i Nordreisa, Tromsø og Bodø. RIO har vært involvert i utarbeidelsen av rus- og boligsosiale handlingsplaner, i tillegg til at vi har svart på høringer i landsdelen.

2020 var også året der en av RIO sine representanter i Bodø, Kitt-Anne Jorid Hansen, var nominert til årets Bodøværing. Selv ble jeg sammen med MARBORG-leder Vidar Hårvik, nominert som årets Tromsøværing for langvarige engasjement for personer med rusproblemer.

69 Medlemmer i region Nord

1 ansatt som nestleder i RIO
og regionsansvarlig Nord-Norge
5 ansatte som er tilknyttet prosjekter og tiltak
11 som representerer RIO i råd og utvalg
10 menn og 7 kvinner
2 minoriteter, derav den ene urfolk

Asbjørn Larsen
Regionsansvarlig Nord-Norge

RIO-DEBATTEN

RIO-debatten tar for seg viktige og dagsaktuelle temaer for rusfeltet. Arrangementene består av to deler. Først, en del der eksperter på sine områder holder korte og konkrete innlegg innenfor sitt fagområde. Deretter, et politisk panel som tar diskusjonen videre på et politisk nivå.

Formålet med RIO-debatten er å øke kunnskapen vår og bidra til at fag og politikk kommer nærmere hverandre.

Som vanlig arrangerte vi RIO-debatten vår og høst i 2020:

«Slipp fangene fri»
RIO-debatten om rusreformen

«Minority Report»
RIO-debatten om minoriteter på rusfeltet

Foto: André Kjemsli

«SLIPP FANGENE FRI»: RIO-DEBATTEN OM RUSREFORMEN

Daglig leder i RIO, Kenneth Arctander, ledet arrangementet og startet med en kort introduksjon om Rusreformutvalgets forslag til reform. Deretter satte den mye omtalte forfatteren Maria Kjos Fonn tonen for arrangementet og debatten. Fonn har blant annet skrevet de kritikerroste bøkene 'Kinder Whore' og 'Heroin Chic'. Hun kritiserte den gjeldende ruspolitikken, og knyttet den til undertrykkende politikk i andre land, og viste hvordan krigen mot narkotika har og har hatt klare rasistiske undertoner.

Etter henne fikk vi høre seniorforsker ved Frisch-senteret, Ole Røgeberg. Han forklarte forsamlingen hva vi kan og ikke kan vite, særlig om effekten av straff på bruk. Oppsummert, så kan vi konkludere ut fra forskningen, at straff ikke ser ut til å redusere bruk av illegale rusmidler.

Anne Line Bretteville-Jensen som er seniorforsker ved Folkehelseinstituttet, holdt et innlegg der hun i hovedsak satte søkelys på cannabisbruk, og spørsmålet om vi kan mene at fravær av straff ikke vil lede til økt bruk. Hennes syn er at vi ikke kan utelukke at rusreformen fører til økt bruk, og at det derfor bør satses på forebyggende tiltak.

Jan Gunnar Skoftedal som er leder for Fagrådet - Rusfeltets hovedorganisasjon, ga sin støtte til rusreformen fordi det er avkriminalisering, ikke legalisering, og at vi skal gå fra straff til hjelp.

Juridisk professor ved Universitetet i Bergen, Henriette Sinding Aasen (medlem av Rusreformutvalget) holdt siste innlegg der hun forklarte modellen for reformen, og allment anerkjente prinsipper innenfor helsehjelp, nemlig at behandling som hovedregel skal være frivillig. Derfor er det lite hensiktsmessig, å tenke at avkriminalisering skal erstattes med tvangsbehandling for rusbruk.

Debatten ble vider fulgt opp med en politisk paneldebatt med Camilla Strandskog (Høyre), Sheida Sangtarash (SV), Ingvild Kjerkol (AP), Espen Andreas Hasle (KrF) og Ola Elvestuen (Venstre).

Det var en engasjert politisk debatt der Venstre, Høyre og SV fremsto som klare forsvarere av gjennomføringen av en avkriminalisering. KrF var helt klart imot, samtidig som de er bundet av regjeringsplattformen, mens AP hadde en intern prosess for å komme frem til vedtak for gjennomføring av reformen.

«MINORITY REPORT»: RIO-DEBATTEN OM MINORITETER PÅ RUSFELTET

Minoriteter er for lite representert i brukerorganisasjonene og debatten på rusfeltet. Økt minoritetsrepresentasjon og minoritetsperspektiv på rusfeltet vil bidra til bedre forståelse, bedre tjenester og en mer rettferdig ruspolitikk. RIO inviterte derfor til RIO-debatten om dette temaet.

INNLEDERNE FOR DEBATTEN:

Mohammed Hersi¹, styremedlem og stifter av MIO (Minoritetenes Interesseorganisasjon).

Maruwa Kerella Ibrahim, prosjektleder i Skeiv Verden.

Moses Deyegbe Kuvoame, førsteamanuensis ved Universitetet i Sørøst-Norge.

Espen Freng, seniorrådgiver i Helsedirektoratet.

Innledningene ble fulgt opp av et politikerpanel bestående av James Stove Lorenzen (Høyre), Espen Andreas Hasle (KrF), Sofia Rana (Rødt), Sheida Sangtarash (SV), Mansoor Hussain (AP), der også Mohammed Hersi deltok.

Oppsummert, viste innleiderne at det er stort behov for mer kunnskap om minoriteter med rusutfordringer. Disse menneskene står overfor utfordringer som dagens helsevesen ikke er rustet til å håndtere. De erfarer stigmatisering og diskriminering i storsamfunnet, på bolig- og arbeidsmarkedet, i møte med ordensmakten, og helsevesenet. Gruppen opplever at tjenestene på rusfeltet og de som jobber der har begrenset forståelse for kulturelle, åndelige og språklige variasjoner. Mange synes det er vanskelig å være åpne om traumatiske erfaringer og opplever at helsevesenet ikke har nok kompetanse til å hjelpe dem med å håndtere traumer de har fått på grunn av krig og flukt. Dette gjør dem spesielt sårbare for problemer knyttet til rusmiddelbruk, og det er behov for økt faglig-politisk oppmerksomhet på temaet i fremtiden.

RIO har fulgt opp RIO-debatten med RIO-rapporten 'Minority Report' som er omtalt på side 14.

¹ Mohammed Hersi er i dag minoritetspolitisk rådgiver i RIO og styremedlem.

RIO KJEMPER FOR RUSREFORMEN

RIO ØNSKER EN AVKRIMINALISERING AV ALL BEFATNING MED ILLEGALE RUSMIDLER TIL EGET BRUK

Daglig leder, Kenneth Arctander, mottok Fagrådets pris for godt ruspolitisk arbeid i 2020 sammen med Arild Knutsen for arbeidet med rusreformen. Han mottok også Foreningen Tryggere Ruspolitikk sin Rusreformpris.

Daglig leder i RIO, Kenneth Arctander Johansen, var medlem av det regjeringsoppnevnte [Rusreformutvalget](#) som overrakte [NOU 2019:26 Rusreform - fra straff til hjelp](#) den 19. desember 2019.

Oppnevning av daglig leder i RIO, Kenneth Arctander til Rusreformutvalget. Fra venstre: Bent Høie, Erna Solberg, Kenneth Arctander og Trine Skei Grande.

Regjeringen har lagt fram sitt forslag til rusreform for Stortinget 19. februar 2021.

RIO stiller seg bak Rusreformutvalgets forslag og mener at [ingen rusmiddelbrukere skal få straff](#) eller sanksjoner for bruken sin. Derfor er vi uenige med regjeringen i at det skal kunne gis et sivilrettslig gebyr ved oppmøtesvikt hos den rådgivende enheten.

Utvalget anbefalte avkriminalisering av alle illegale rusmidler under bestemte mengder, og at det etableres tverrfaglige rådgivende enheter i kommunen der personer som er pågrepet for bruk, besittelse eller kjøp møter for å få informasjon og tilbud om hjelp.

Straff er samfunnets sterkeste virkemiddel for å fordømme uønskede handlinger hos borgerne. Det er et tiltak som er ment belastende og er svært stigmatiserende.

Forskningen kan ikke bevise at straff fører til mindre bruk. Det vi imidlertid vet er at straff fører til rulleblad, gjeld og utenforskap. Det forhindrer hjelpesøkende atferd og rammer usosialt. Ungdom fra Oslo øst straffes tre ganger så mye som ungdom fra Oslo vest, enda vestkantungdommen, bruker dobbelt så mye cannabis. Dette er en forskjellsbehandling der ungdom fra utsatte områder systematisk straffes mer enn ungdom fra "bedre" områder. Ungdom der foreldrene har mindre enn fire års høyere utdanning, løper syv ganger høyere strafferisiko enn ungdom der foreldrene har mer enn fire års høyere utdanning.

En stor tvillingstudie tyder dessuten at kontakt med justissektoren sannsynliggjør videre kriminell atferd fremfor å forebygge den.

Derfor er rusreformen vår tids viktigste sosialpolitiske reform som vil gjøre ruspolitikken vår mindre urettferdig, mindre stigmatiserende og mer inkluderende, i tillegg til å virke kriminalitetsforebyggende.

RIO-RAPPORTEN OM MINORITETER PÅ RUSFELTET

Minoriteters stilling på rusfeltet er en kampsak for RIO. RIO-rapporten 'Minority Report' om minoriteter på rusfeltet, har gitt oss mer kunnskap. Vi ønsker å takke forfatterne Dagny Adriaenssen Johanessen (PhD-stipendiat for Blå Kors Øst), Eva Pay (rådgiver i RIO) og Mohammed Hersi (minoritetspolitisk rådgiver i RIO). De har skrevet en viktig rapport som vil styrke minoritetsarbeidet vårt.

Forfatterne oppsummerte innleggene fra RIO-debatten, og gjennomførte samtaler med nøkkelpersoner med behandlingserfaring. De gjennomgikk også nyere norsk og internasjonal forskning på tematikken. Temaene som kom fram i innleggene på RIO-debatten var spesielt knyttet til utenforskap, diskriminering, marginalisering og ensomhet, og hvordan dette påvirker minoriteters mentale helse og sosiale forhold negativt. For å motvirke de negative konsekvensene, må tjenestene gjøres mer tilgjengelig språklig og kulturelt.

Rapporten belyser hvordan tjenestetilbudet bør tilpasse seg for å bli mer tilgjengelig for minoriteter. Tanken er at rapporten kan bidra til at minoriteter får større mulighet til å bidra til utformingen av tjenestene til gruppen, slik at de får bedre oppfølging for sine rusutfordringer.

Det trengs mer kunnskap om minoriteter på rusfeltet. De har utfordringer som helsevesenet ikke ser ut til å håndtere godt nok. Gruppen opplever stigmatisering og diskriminering i samfunnet, på bolig- og arbeidsmarkedet, og i møte med helsevesenet. Dette utenforskapet forsetter også i rustjenestene.

Rusavhengighet har ofte skadelige sosiale, fysiske og psykiske konsekvenser, og mange er avhengige av hjelp og støtte fra ulike offentlige tjenester for å oppnå bedre levekår. I møte med tjenestene på rusfeltet og de som jobber der, erfarer imidlertid minoriteter manglende forståelse for kulturelle, åndelige og språklige variasjoner.

Mange synes det er vanskelig å være åpne om traumatiske erfaringer og opplever, og at helsevesenet ikke har nok kompetanse til å hjelpe dem med å håndtere traumer de har fått på grunn av krig og flukt.

Den manglende kompetansen i tjenestene og marginaliseringen gruppen utsettes for, kan føre til at de ikke får informasjon om, og dermed ikke tilgang til, nødvendige helsetjenester. Helsevesenet trenger økt kunnskap om samarbeid i en multikulturell sammenheng. Dessuten trenger helsevesenet mer kompetanse om traumer knyttet til krig og flukt, samt kunnskap om hvordan dette øker risikoen for rusavhengighet og dårlige levekår for personer med minoritetsbakgrunn.

Minoriteter med rusutfordringer og deres nærmeste har behov for at informasjonen om tjenestene blir mer tilgjengelig. I tillegg ser det ut til å være et behov for å heve helsevesenets kunnskap om kulturelle forskjeller knyttet til forståelsen av rusavhengighet, mental helse og helse. Rapporten viser at det er behov for holdningsarbeid i helsevesenet, politiet og storsamfunnet. Menneskene som arbeider i offentlige tjenester må få økt kompetanse om minoriteters perspektiv, og utfordringene mange minoriteter står i, som traumeopplevelser, marginalisering og urettferdig behandling.

I samtalene med nøkkelpersonene kom det fram at kunnskap, tillit og tilgjengelighet til tjenestene oppleves som mangelfulle. Videre var manglende tilhørighet og følelse av utenforskap et gjennomgående tema. Utenforskapet ble beskrevet som årsak til, og konsekvens av, rusutfordringene deres. Språkbarrierer ble trukket frem som en viktig faktor for hvorfor en del minoriteter opplever møtet med hjelpeapparatet som både utfordrende og forvirrende. Noe som skaper en høy terskel for å søke hjelp. Samtidig er det vanskelig å nyttiggjøre seg hjelpen når man ikke forstår, eller kan uttrykke seg godt.

Gjennom samtalene kom det også frem at det å ha en problematisk bruk av rusmidler ofte er tabubelagt i minoritetsmiljøer. Det kan se ut til at dette henger sammen med manglende kunnskap om rus. Mange kvier seg derfor for å snakke om dette med andre. Presset til å representere ens egen kultur på en akseptabel måte utad, kan hindre mennesker i å snakke om rusproblemene sine i frykt for å miste tilhørighet. Dette kan naturligvis være ekstra utfordrende for de som i tillegg opplever utenforskap i det norske samfunnet.

MINORITY REPORT

FORFATTERNE ANBEFALER:

- At politiet registrerer alle ransakinger og identitetssjekker selv om det ikke blir funnet noe, og at personer som blir ransaket eller identitetssjekket får en kvittering
- At rusreformen gjennomføres og at politiets særlige innsats mot områder med høy minoritetsandel evalueres
- At flere minoriteter og minoriteter med egenerfaring ansettes i tjenestene
- At organisasjoner som jobber for minoriteter involveres i utviklingen av tjenestene
- At kulturintervju benyttes i møte med minoriteter som oppsøker hjelp
- At det etableres integrerte forvern til rusbehandling som i tillegg innehar multikulturell kompetanse
- At informasjon om mental helse og rusproblematikk, rettigheter, lovverk, oppbyggingen av offentlige tjenester, og hvordan man får hjelp, gjøres tilgjengelig på flere språk
- At informasjon om tiltaksapparatet inkluderes i integreringsprosessen
- At det gjennomføres et kompetanseløft om minoritetsbefolkningens mentale helse, traumeopplevelser og sosiale problemer i tjenestetilbudet
- At tiltak som bidrar til at barn og ungdom med minoritetsbakgrunn kan følge undervisningen og føle tilhørighet styrkes
- At det legges mer ressurser i å gi god hjelp til minoriteter som bor i distriktene og mindre byer, slik at ikke så mange føler behov for å flytte til storbyene

PROSJEKTER OG TILTAK

RIO-PODDEN

Foto: Hanna Skotheim

RIO-podden er vår nyoppstartede podcast. Kenneth Arctander Johansen er vert og tar opp viktige temaer for rusfeltet med interessante gjester. Vi har spilt inn fem episoder i 2020.

1. EPISODE: «STRAFF» MED RUNAR TORGENSEN

Leder av Rusreformutvalget, og førstadvokat hos Riksadvokaten. I denne episoden gikk Torgersen grundig gjennom hva straff er, hva som er formålet med straff, og hvorfor det er rimelig å slutte å bruke straff mot rusmiddelbrukere.

2. EPISODE: «MINORITET» MED MOHAMMED HERSI

Hersi stiftet MIO (Minoritetens Interesseorganisasjon) for å fremme perspektivet til minoriteter med rusutfordringer. Han kom alene som flyktning til Norge som fjortenåring, og ble plassert på et asylmottak for mindreårige. I episoden forteller Hersi om utfordringene som er særegne for personer med minoritetsbakgrunn på rusfeltet.

3. EPISODE: «POLITI» MED BÅRD DYRDAL

Bård er politioverbetjent og leder for Leap Scandinavia. Leap er en forening som består av ansatte og tidligere ansatte i justissektoren, og som ønsker nye løsninger innenfor ruspolitikken. Dyrdal forteller åpent om hvorfor han mener politiet trenger å snu i ruspolitikken og hvorfor straff ikke virker, men skader.

4. EPISODE: «BEHANDLING» MED KARI LOSSIUS

Lossius er en nestor på rusfeltet. Hun har vært en synlig fagperson i ruspolitiske debatter i årevis. På faglig vis utfordrer hun dogmer i behandlingssektoren så vel som i alkohol- og narkotikapolitikken. Lossius er psykologspesialist og godkjent MBT-behandler. Hun er i dag privatpraktiserende og har sine meninger om Norsk narkotikapolitikk og rusbehandling. Disse deler hun fritt i denne episoden.

5. EPISODE: «KAMZY» MED KAMZY

Kamzy Gunaratnam er varaordfører i Oslo og nestleder i Oslo Arbeiderparti. Gunaratnam har kjempet for avkriminalisering i mange år allerede og er en viktig stemme for rusreformen i Arbeiderpartiet.

KAFÉ X

Kafé X skal være en rusfri møteplass for folk som har, eller har hatt, rusutfordringer. Mange av kaféens gjester setter seg mål om å leve liv som ikke er styrt av rus. Hos oss får man gratis mat og kaffe seks dager i uka, i tillegg til gode samtaler, råd og veiledning.

KORONAPANDEMIEN

2020 har vært preget av pandemien. Som de fleste andre har vi brukt mye tid og energi på å sørge for å holde tilbudet på kafeen åpent. Kafé X har tilpasset seg smittevernregler og tilbudt et tilpasset opplegg under mesteparten av pandemien.

MESTRINGSGLEDE

Kafeen legger vekt på å skape tilbud som kan hjelpe gjestene våre med å oppdage og komme i gang med nye fritidsinteresser. Alle aktiviteter her på kafeen, har mestring, relasjoner og opplevelser i fokus. Vi har hatt quiz med premie, filmkvelder, turgruppe, kino, bowlingkvelder og trening. Tromsø IL sine kamper har blitt vist i kjelleren.

ET AKTIVITETSFYLT ÅR TIL TROSS

Via kafeens samarbeid med Tromsø Internasjonale Filmfestival (TIFF), ble det delt ut armbånd og billetter til TIFF. Kafeen samarbeidet også med Tromsø Open Air festival. Takket være en samarbeidsavtale med Hålogaland teater og Aurora kino har kafeen hatt mulighet å tilby varierte aktiviteter og kulturarrangement.

Jul og nyttår er en høytid hvor enkelte mennesker kan føle seg ensomme. Pandemien har forsterket dette blant brukerne. Mange mennesker har svake sosiale nettverk og opplever seg fort utelatt. Kafé X har hatt anledning til å ansette flere medhjelpere, slik at vi har kunnet holde kaféen åpent hele romjula. Det har også bidratt til vårt tilbud om ulike aktiviteter, og vi har besøkt flere institusjoner og delt ut gaver til folk i vanskelige livssituasjoner.

EN MERKEVARE

Etter 16 års drift, har Kafé X blitt en merkevare og et godt eksempel på hvordan gode rehabiliteringstilbud kan drives. Lignende tilbud er nå på plass i Narvik, Harstad, Nordreisa og Bodø.

Nina Rossing

FAKTA

FORMÅL:

Formålet er å tilby en trygg arena hvor gjestene kan stifte nye bekjentskap, delta på aktiviteter og erfare mestring i trygge og rusfrie omgivelser.

MÅLGRUPPE:

Kafé X er et supplerende rehabiliteringstilbud for de som har, eller har hatt, rus- og psykisk helseutfordringer.

DELTAGERE:

Vi har i 2020 hatt 3413 besøkende som har benyttet seg av vårt tilbud.

SAMARBEIDSPARTNERE:

Kafé X driftes av RIO i samarbeid med MARBORG. Tromsø Kommune bidrar med lokaler samt driftsmidler. Kafeen samarbeider også med Tromsø Idrettslag, Tromsø Open Air Festival, Hålogaland teater og Aurora Kino.

FRIVILLIGE:

I 2020 har kafeen hatt 6 studenter i praksis med 179 timer. 9 frivillige som har bidratt med 1854 timer frivillig arbeid, og 7 har avtjent sin samfunnsstraff på til sammen 160 timer.

ANSATTE:

Nina Rossing, leder
Annika Justine Pedersen, kafemedarbeider

OVENPÅ

En aktiv og meningsfylt hverdag er veldig viktig i en tilfriskningsfase. Mestringsfølelse og det å få kjenne på det å ha ansvar, hjelper et menneske å vokse.

EN NY HISTORIE

Ovenpå ble etablert i 2019 da Kitt-Anne Jorid Hansen som var brukerrepresentant for RIO, syntes det var for dårlig med etterverntilbud i Bodø. Hun ønsket å skape en trygg, rusfri møteplass for mennesker med rusrelaterte utfordringer. I samarbeid med brukerorganisasjonen Marborg satt hun i gang prosjektet. I 2020 gikk RIO inn som samarbeidspartner i prosjektet i Bodø.

ÅPEN DØR

Vi har holdt åpent fem dager i uken. Vi har også holdt åpent utenom dette da vi har arrangert aktiviteter og arrangementer utenom den ordinære driften.

Alle er velkomne på Ovenpå, også de uten rusutfordringer. Vi har gratis servering av kaffe, te, varme drikker og snacks hver dag. Noen ganger serveres det dessuten enkel mat. Ovenpå er en flott arena for å bygge nettverk og stifte vennskap og bekjentskap. Driks vi får fra gjestene brukes på brukerne.

MYE AKTIVITET

Vi tilbyr ulike aktiviteter til kaféens brukere, blant annet arrangerer vi yoga en gang i uka, meditasjon en gang i måneden, bassengturer annenhver uke, vi ser fotballkamper, går på fotturer, grillturer og finner på andre sesongbaserte arrangementer som juleverksteder, halloweenkvelder og jentekvelder. Vi er også med som arrangør for Idrett mot rus-arrangementer i Bodø.

Selv under pandemien som herjer landet vårt har Ovenpå under strenge smittevernsrutiner klart å holde åpent for å bidra til å bekjempe ensomhet og isolasjon.

Kitt-Anne Jorid Hansen

FAKTA

FORMÅL:

Å være en trygg arena for sosial trening, arbeidstrening, og med muligheter for å gjennomføre samfunnsstraff.

MÅLGRUPPE:

Mennesker med tidligere rusutfordringer som er i, eller er ferdig med behandling eller fengsel. Vi har også tilbud til pårørende.

DELTAKERE:

I 2020 hadde vi besøk av ca. 790 gjester på Ovenpå.

SAMARBEIDSPARTNERE:

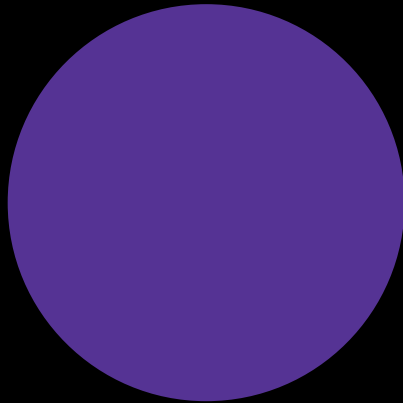
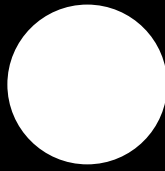
Ovenpå er ett samarbeidsprosjekt mellom MARBORG og RIO.

FRIVILLIGE:

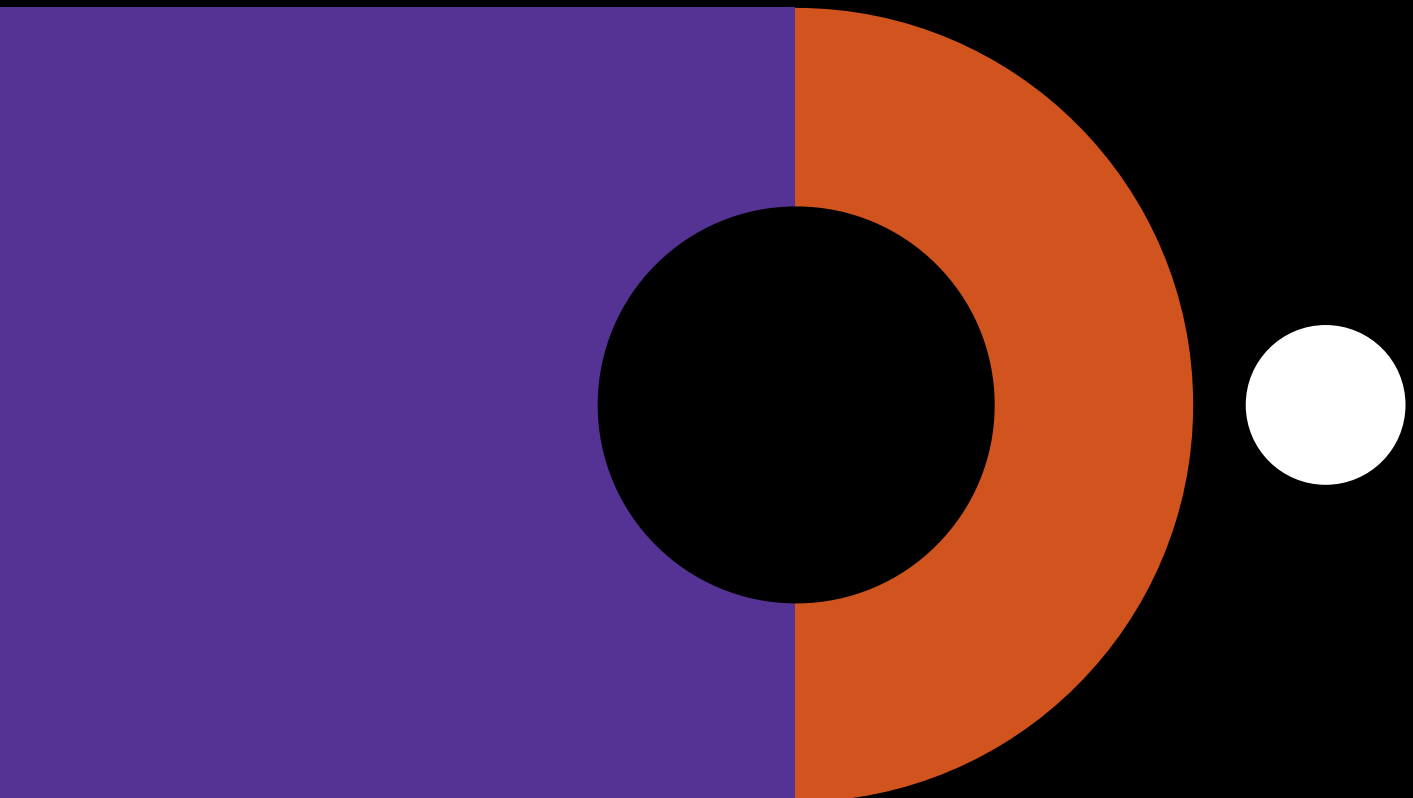
Det er lagt ned ca. 5085 timer frivillig arbeid fordelt på ca. 12 frivillige i 2020.

ANSATTE:

Kitt-Anne Hansen, prosjektleder

KREATIV RECOVERY

Alle unge skal ha mulighet til å finne sin egen vei tilbake til samfunnet og en meningsfull hverdag

Kreativ Recovery er et samarbeid mellom RIO og Arne Vilhelm Tellefsen i Deconform. Deconform er en kunstnerisk og pedagogisk virksomhet som har ansvar for felles og individuelle prosjektgjennomføringer, samt lærerressurser.

TENKE ANNERLEDES

Dette har vært et spennende oppstartsår, der vi har fått testet ut metode, vært med på mange store og små prosjekter, og begynt å etablere gode samarbeid med flere aktører. Det har også vært et spesielt år med tanke på pandemien. Vi har hele tiden blitt utfordret på å tenke annerledes i gjennomføring av prosjekter og ved inntak av nye elever. Vi har sett at behovet for en plass å høre til, noen å være sammen med, og en følelse av mening har vært spesielt stort denne tiden.

EN NY START FOR MANGE

Vi skaper nye muligheter for personer som ikke har funnet dette i andre livssituasjoner. Tilbudet blir skreddersydd sammen med elevene og gir rom for utvikling både faglig og personlig. Vi ser at kunstneriske arbeidsmetoder kan nå frem til målgrupper med et problematisk forhold til utdanning, arbeid og tilknytning. Flere unge føler på utenforskap, ensomhet og håpløshet. I noen tilfeller har flere tiltak vært prøvd uten gode resultater.

EN LETTERE VEI TILBAKE

Ved å skreddersy sin egen vei med hjelp fra likepersoner, faglig kompetanse og ett tett samarbeid med andre aktører, blir møtet med offentlige instanser, voksenlivet og samfunnet lettere å orientere seg i. Noe av nøkkelen i prosjektet er å tilby helhetlig hjelp, som hver enkelt elev ønsker og har behov for. Samarbeidet med blant annet kommunens ungdomstjeneste, arbeidsforberedende tjeneste, NAV og fylkeskommunen, er spesielt viktige.

SELVUTVIKLING GJENNOM

PROSJEKTARBEID, KURS OG AKTIVITET

Arbeidstrening i små og store kunstprosjekter, samt i ordinært arbeid gir bevisstgjøring av egne ressurser, økt kunnskap og kompetanse. Aktivitetene gjennomføres med vekt på nettverksbygging, god kommunikasjon, ansvar og mestring. Aktiviteter består blant annet av surfing, klatring, kajakk, fysisk trening og tur. I aktiviteter og produksjon har vi forskjellige typer undervisning, kurs og veiledning.

RESULTATER SÅ LANGT

I 2020 fikk to elever læreplass i bedrift, en gikk ut i ordinært arbeid, og en fikk avklart oppstart av studie-spesialiserende fag. Nye elever kommer inn fortløpende når det blir ledig plass, og flere står på venteliste. For å sørge for en sømløs overgang, har alle tidligere elever tilbud om fellesaktiviteter sammen med nåværende elever og har plass i prosjektet så lenge de ønsker.

Stephanie Dahl

FAKTA

FORMÅL:

Kreativ recovery skal, med kunstneriske arbeidsmetoder, utdanning og aktivitet, være en del av rehabiliteringen til unge voksne i risikosonen.

MÅLGRUPPE:

Unge voksne som står i fare for eller er i ferd med å utvikle eller har lettere/moderate problemer innen rus og/eller psykiatri. De må ha et ønske om en stabil og meningsfull hverdag og ha som mål om å komme i skole eller arbeid.

DELTAKERE:

Prosjektet hadde syv elever i 2020. Av dem har to fullført programmet og påbegynt lærlingeløp i bedrift, en har påbegynt studiekompetanse og en er i ordinært arbeid på deltid. Resterende fortsetter i 2021.

SAMARBEIDSPARTNERE:

Deconform er vår viktigste samarbeidspartner og veileder i estetiske prosjekter og prosjektgjennomføring, samt lærerressurser. Gjennom Deconform samarbeider vi med Sørlandet Kunstmuseum, Universitetet i Agder og nasjonale og internasjonale kunstnere. Vi samarbeider også med Kristiansand Kommune, Riggpartnere as, Varodd, NAV, AS3 Employment, Kirkens bymisjon m.fl.

FRIVILLIGE:

Vi har hatt 8 frivillige i 2020 som har bidratt med ca. 1000 timer.

ANSATTE:

Stephanie Dahl, prosjektleder
Arne Vilhelm Tellefsen, innleid arbeidsleder

IDRETT MOT RUS

Personer som sliter med rusutfordringer skal ha mulighet til å delta i konstruktiv aktivitet

Idrett MOT Rus er et samarbeidstiltak mellom RIO, lokale idrettslag, fengsler, behandlingsinstitusjoner og andre aktører innen rusfeltet. Idrett MOT Rus ledes og tilrettelegges av Ellinor Kittilsen.

ET ANNERLEDES ÅR

Idrett MOT Rus har i 2020 hatt aktiviteter og arrangementer fordelt på flere steder i landet. Dessverre har mange arrangementer måtte avlyses på grunn av Covid 19, men vi valgte å gjennomføre små lokale arrangementer, som var tillatt av Folkehelseinstituttet.

Vi har hatt 26 forskjellige arrangementer på høsten 2020. Arrangementene har bestått av: FIFA turnering i samarbeid med IMR Bodø, bowling, trappeløp, gocart, flere filmkvelder, biljardturnering, quiz-kveld, og skitur på fjellet. De fleste arrangementene har blitt avsluttet med brus og pizza.

PLANER OG INVESTERINGER

Vårt årlige arrangement på Vallhall i oktober måtte utsettes til 2021 siden vi ikke hadde tillatelse til å samle så mange mennesker på et arrangement av smittevernshensyn.

Etter tillatelse fra Helsedirektoratet, har vi investert i utstyr for noe av de bevilgede midlene.

Førstehjelpskofferter til alle lokale arrangører, smittevernutstyr (munnbind og håndsprit) til alle, fotballer, volleyballer, kjepler og vester, biljardbord og annet utstyr/effekter til benyttelse i tiden fremover.

Alt dette er en investering vi vil få stort utbytte av i fremtiden.

FAKTA

FORMÅL:

Idrett MOT Rus ble startet i 1999 og drives fremdeles av ildsjeler i hele landet. Formålet er å gi å gi personer med rusutfordringer en rusfri fase, muligheter til å kjenne på mestring, og å oppleve og vise en ny side av seg selv. Dette bygger bedre selvfølelse og troen på seg selv og dem rundt en. Slik bruker Idrett MOT Rus aktiviteten som en brogger til et bedre liv.

MÅLGRUPPE:

Målgruppen er personer med rusutfordringer som er i behandling, rehabilitering, eller under ulike ordninger i kriminalomsorgen, som har behov for, og ønsker å bruke idrett for å oppleve en bedre hverdag.

DELTAKERE:

I alt har ca. 300-350 personer fått dette tilbudet og deltatt. Vi håper at våre arrangementer kan bidra til å bedre livskvaliteten til brukerne.

SAMARBEIDSPARTNERE:

Da vi startet Idrett MOT Rus, inviterte vi oss selv til møte med idrettskretsene. Nå henvender vi oss direkte til idrettslinjer på videregående skoler og lokale idrettsklubber. Lokale RIO-representanter er alltid med. Vi samarbeider med fengsler, institusjoner og andre organisasjoner.

FRIVILLIGE:

Den frivillige innsatsen i løpet av et år er ca. to årsverk. I tillegg er mange engasjerte gjennom idrettsaktiviteter hele året. Veldig mange mennesker er med på den ene eller andre måten, til stor glede for alle involverte.

KAFÉ NORDLYS

Vi tilbyr en trygg arena hvor man kan stifte nye vennskap, delta på aktiviteter og gjennom dette føle mestring i trygge og rusfrie omgivelser.

RUSFRITT MØTESTED

Kaféen er et rusfritt alternativ som er åpen for alle. Mange av kaféens gjester har som mål å leve et liv som ikke er styrt av rus. Vi har servert gratis mat og kaffe tre dager i uka, med gode samtaler som tilbehør.

ET ANNERLEDES ÅR

2020 har vært preget av covid-19 pandemien og vi har hatt ett stort fokus på å holde tilbudet på kaféen åpent. Kafé Nordlys har tilpasset seg førende smittevernregler og har dermed hatt et tilpasset tilbud gjennom mesteparten av pandemien, samtidig som vi har hatt gode besøkstall.

GODT TILBUD

Vi har tilbudt hver enkelt deltager noe å fylle hverdagen med, enten om som frivillig ved eller om de bare ønsker å benytte seg av våre aktivitetstilbud. Vi har også tilbudt arbeidstrening og praksisplasser.

SAMMEN OM MESTRING

Alle arrangementer i regi av Kafé Nordlys har mestring, familie og opplevelser i fokus. Vi har tilbud av filmkvelder, kino, brettspill og PlayStation. Kaféen legger vekt på å skape tilbud som kan hjelpe våre gjester med å oppdage og komme i gang med nye fritidsinteresser. Nordlys har også vært et møtepunkt for pårørende. Vi har gitt pårørende muligheten til å møte mennesker som har klart å komme seg ut av rusavhengighet. Dette er med å gi gruppen håp.

FOREBYGGING AV ENSOMHET

Via kaféens samarbeid med Nordreisa Røde Kors, ble det pakket og delt ut matkasser i desember. Jul og nyttår er en høytid hvor enkelte mennesker kan føle seg ensomme.

Covid-19 pandemien har forsterket ensomheten mange kjenner på, og mange mennesker som har lite sosiale nettverk kan føle seg utelatt. Kafé Nordlys har hatt anledning til å ansette en medhjelper, slik at vi har kunnet holde kaféen mer åpent i desember.

Vi tilbyr også samtaler til både brukere og pårørende. Det har også bidratt til vårt tilbud om som å lage god julemat og kino-besøk i romjulen. Vi har gitt gavekort til mennesker i aktiv rus og brukere av Nordlys, og også til noen som måtte være på institusjon i desember.

POTENSIALER

Etter to års drift har Kafé Nordlys fått en økt tilstrømning av brukere til kaféen. Vi ser et stort potensial i vårt forebyggende arbeid på Storslett og i Nordreisa kommune.

Nina Benjaminsen

FAKTA

FORMÅL:

Kafé Nordlys er en møteplass for de som har rusutfordringer eller som kjenner på utenforskap i Nordreisa og Nord Troms. Formålet er å tilby en trygg arena hvor personer med rusutfordringer kan stifte nye vennskap, delta på aktiviteter og gjennom dette føle mestring i trygge og rusfrie omgivelser.

MÅLGRUPPE:

Nordlys er et supplerende rehabiliteringstilbud for de som har eller har hatt rus- og psykisk helseutfordringer.

DELTAGERE:

Vi har fra mai 2020 hatt 464 besøkende som har benyttet seg av vårt tilbud.

SAMARBEIDSPARTNERE:

Kaféen har et godt samarbeid med Nordreisa kommune, Nordtro AS og kriminalomsorgen i frihet.

FRIVILLIGE:

I 2020 har fire personer bidratt med 737 timer frivillig arbeid på kafeen, samt en som har avtjent sin samfunnsstraff på til sammen 30 timer. Vi har også hatt besøk på kafeen av institusjoner.

ANSATTE:

Nina Benjaminsen, prosjektleder

GATENÆR

RIO har i sitt gatenære arbeid i Oslo jobbet tett opp mot brukerne av Oslos kommunes tjenester for psykisk helse og rusproblemer. Vi har fulgt opp brukere en-til-en, hjulpet dem i forhold til LAR, NAV og ruskonsulenter. Dette har vi gjort ved at vi har vært til stede på møter eller deltatt sammen med brukerne på Teams. Vi har hjulpet den enkelte med alt fra trygd til medisiner, innleggelses, søknader om institusjonsplass og klager på vedtak.

RIO har i 2020 fått flere frivillige med minoritetsbakgrunn, noe kan bidra til økt tillit i miljøer vi tidligere ikke har vært inkluderende nok med. Våre frivillige med minoritetsbakgrunn har blant annet bidratt på møter der tema har vært hvordan vi skal hjelpe til med å sette søkelys på minoriteter på rusfeltet, hvordan vi skal bistå personer som har mistet eller ikke fått opphold i Norge, og hva kan vi brukerorganisasjonene gjøre for å fremme saken deres, og få den på dagsorden. Det vil i fremtiden kreve at vi jobber med situasjonen til rettsløse minoriteter for å sikre at de får et minimum av hjelp. Vi har til nå forsøkt å hjelpe flere slike personer i deres kontakt med asylmottak og advokat.

Vi hadde under jul og nyttår, to midlertidige ansatte med minoritetsbakgrunn i RIO. De jobbet sammen med frivillige inn mot minoriteter og sårbare grupper i Oslo øst. Her leverte de ut varme klær, toalettartikler, mat og julegaver. De hjalp ca. 30 vanskeligstilte familier som mye takket være RIO fikk en fin jule- og nyttårshelg.

Vi har vært tett på organiseringen av boliger i Pilotveien 6, Nordre Aker, som er boliger for de som sliter med rus- og psykiske helseproblemer. Vi har svart på risikorapport og kommet med innspill til Velferdsetaten, og vært i tett dialog med naboer.

Vi har deltatt i planlegging av informasjonsmøte om Værested i Bydel Østensjø, og deltatt på informasjonsmøte med bydel og naboer. Videre har RIO vært medlem av sentrumssamarbeidet, brukerrådet hos Prindsen mottakssenter, brukerrådet i velferdsetaten og underutvalget for rus. Vi har jobbet tett med Korus Oslo, deltatt i planlegging av webinar om pakkeforløp og

Heidi Hansen, ansvarlig i Oslo

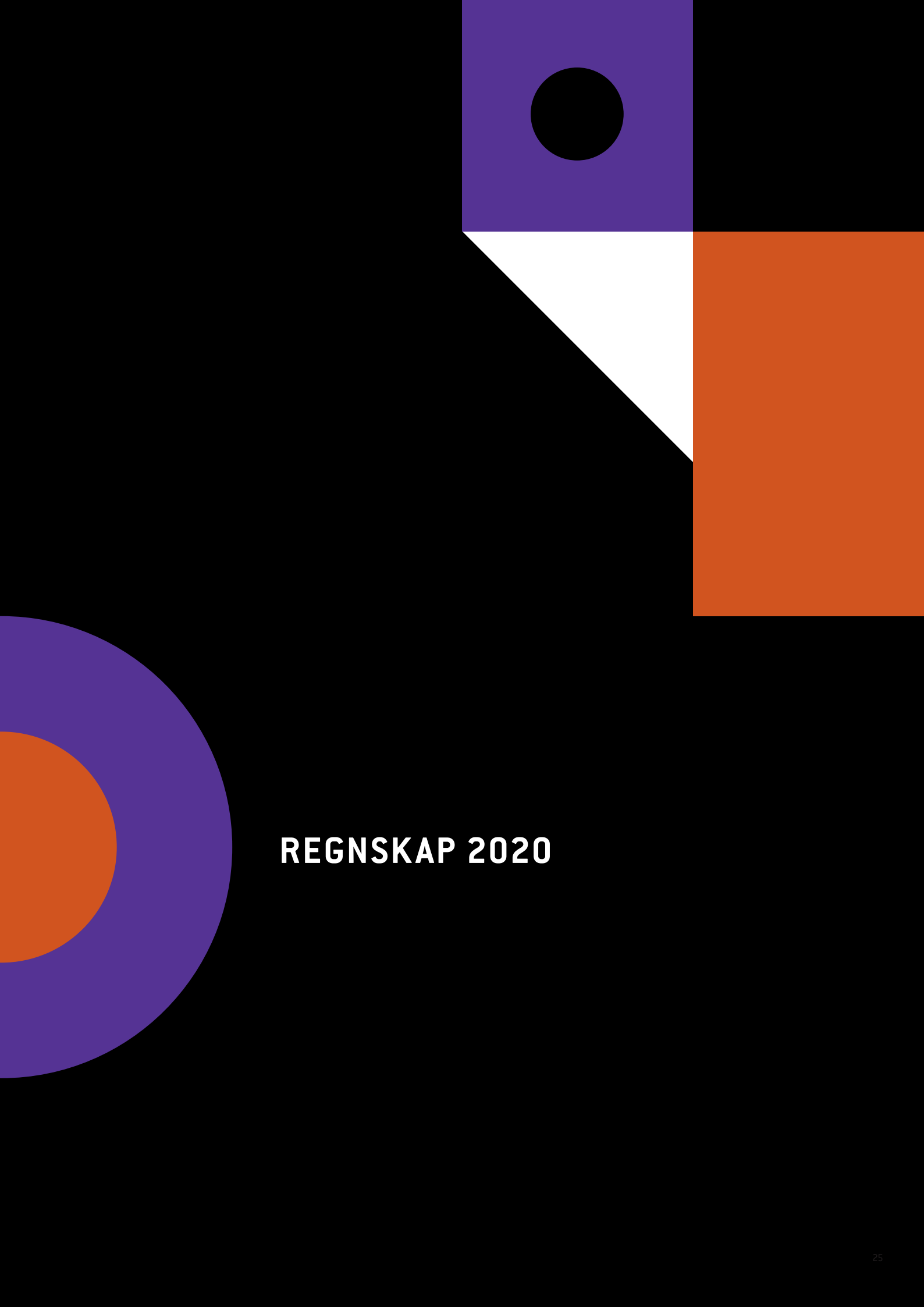
samhandling. Dessuten har vi deltatt på nettverksmøter for rus- og fagkonsulenter, deltatt i beboerrådet for Boligbygg, webinarer i regi av Husbanken om beboermedvirkning på leiemarkedet, samt jobbet med boligløsninger for personer med ruslidelser.

Våre representanter fra Oslo har også formidlet kommunens utfordringer til Helsedirektoratet når det kommer til mennesker med ruslidelser under pandemien.

Utover dette, har vi undervist helsepersonell, veiledet studenter, deltatt i arbeidsgruppe i Bufetat om oppfølging og tiltak 'Foreldre og Barn', undervist om samvær med barn, og deltatt på intervju hensyn og oppfølging av barn på institusjon, og foreldre. RIO har også medvirket i prosjekt om kjønns spesifikk behandling.

RIO har brakt erfaringene fra det gatenære arbeidet inn i brukerutvalg på foretaksnivå.

Det gatenære arbeidet er viktig for at RIO skal kunne bygge gode relasjoner og holder oss oppdatert på trender og bevegelser i miljøene, og formidle disse erfaringene oppover i systemet.

The background is a solid black field. In the top right, there is a purple square containing a black circle. Below this square, a white triangle points towards the bottom left. To the right of the white triangle is a large orange square. On the left side, there is a large purple circle with an orange circle inside it. The text 'REGNSKAP 2020' is centered in the lower half of the page.

REGNSKAP 2020

STYRETS BERETNING

VIRKSOMHETENS ART OG LOKALISERING

RIO - en landsdekkende brukerorganisasjon på rusfeltet består av medlemmer, ansatte og frivillige som med bakgrunn i egne erfaringer, utdanning og kontakt med forskjellige miljøer, formidler kunnskap til viktige grupper i samfunnet.

Formålet vårt er å formidle fag- og brukerkunnskap, slik at personer med rusutfordringer får de tjenestene de trenger når de trenger dem, og at deres rettigheter er ivaretatt. Vi har hovedkontor i Oslo og har ansatte og frivillige over hele landet.

AKTIVITETER I 2020

Styret har hatt 9 styremøter og behandlet 44 saker der de viktigste har vært oppfølging av økonomi, bygging av egenkapital, organisasjonsutvikling, ut- og innmelding av paraplyorganisasjoner. På grunn av koronasituasjonen har vi hatt flere digitale styremøter.

I 2020 har RIO gjennomført en fagsamling for alle ansatte og frivillige i forbindelse med årsmøtet i Tromsø. På dette årsmøtet ble vi en medlemsorganisasjon og hadde 150 medlemmer ved årsskiftet. Det ble vedtatt en ny ruspolitisk plattform. RIO har sammen med andre organisasjoner arrangert flere folkemøter om regjeringens varslede rusreform, og gjennomført flere regionale fagsamlinger og kursing av frivillige og ansatte. Vi har arrangert RIO-debatten om rusreformen, og RIO-debatten om minoriteter på rusfeltet. Videre, publiserte vi RIO-rapporten 'Minority Report' som setter fokus på minoriteters situasjon på rusfeltet. Vi har også hatt et kurs for ansatte og styremedlemmer i politisk påvirkning med politikere fra Høyre, SV og AP.

Administrasjonen har fått nye rutiner for økonomistyring, og vi har bygget en ny organisasjon med nye ansvarsroller, som nestleder, fagansvarlig og regionsansvarlige, som har faste møtepunkter og planer. Vi er medlem i Dianova International, HIV-Norge, IDPC og Vienna NGO Committee, og er rådgivende til FN.

FORTSATT DRIFT

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet, og at denne forutsetning fortsatt er til stede. Det har etter regnskapsårets slutt ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for organisasjonens stilling og resultat.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Årsregnskapet for 2020 viser et overskudd på kr. 842 363, mot et underskudd på kr. 1 559 164 i 2019. Årsaken til det gode resultatet i 2020 er todelte: lavere kostnader og høyere inntekter.

I 2020 har RIO gjort flere grep for å kutte kostnader og øke inntekter for å gjenoppbygge egenkapitalen etter underskuddet i 2019. Underskuddet var en konsekvens av flere uforutsette utgifter knyttet til en nødvendig omstilling og en personalsituasjon som krevde juridisk bistand.

RIO finansieres i all hovedsak gjennom tilskudd fra stat og kommuner. Inntektsøkningen skyldes først og fremst nye prosjekter som Kreativ Recovery, Kafe Nordlys og Kafe Ovenpå, samt økte driftsinntekter fra Helsedirektoratet.

Det ble gjennomført en betydelig lønnsreduksjon der flere arbeidsavtaler ble avvirket i 2019, og nyansettelser er i stor grad knyttet til prosjekter igangsatt våren 2020.

Stillingen som informasjonsansvarlig er avvirket, og funksjonen ivaretatt delvis gjennom kjøp av eksterne tjenester, i tillegg til at det er bygget opp en ny administrasjon bestående av personer som har vært ansatt i virksomheten i en årrekke.

Vi har redusert kostnadene knyttet til regnskapstjenester, meldt oss inn i Virke og betaler kun egenandel for juridisk bistand. RIO har redusert kontorkostnader da administrasjonen flyttet fra Ski til Oslo og inngått en bedriftsavtale med Phonero som har ført til reduserte telefon- og internettkostnader for de ansatte.

Som en konsekvens av koronasituasjonen, har vi redusert reiseutgiftene uten at det har medført vesentlig redusert aktivitet, siden vi har satset på digital tilstedeværelse. RIO har fakturert for innlegg eller rådgivende tjenester til aktører som kommuner, utdanningsinstitusjoner og lignende som vi ikke mottar tilskudd fra.

Det norsk-russiske samarbeidsprosjektet som er finansiert av Helse- og omsorgsdepartementet har utsatt rapportering til 1. juni pga. innreiserestriksjoner og endrede arbeidsforhold, slik at inntekter og kostnader derfor ikke kommer frem av resultatregnskapet for 2020.

RIOs balanse viser en bankbeholdning pr. 31.12.2020 på kr. 6 523 860 og en egenkapital på kr. 2 430 724. RIOs ledelse anser at dette gir et godt grunnlag for videre drift i 2021 og fremover.

ARBEIDSMILJØ

RIO har hatt en god utvikling med tanke på arbeidsmiljøet i 2020, hatt jevnlig møter for de ansatte, jobbet med å utvikle gode kommunikasjonslinjer og etablert varslingsrutiner. Alt dette, inkludert samtaler med alle de ansatte gjør at vi anser arbeidsmiljøet som godt. Ansatte i virksomheten har ikke vært utsatt for ulykker eller skader i forbindelse med utførelsen av sitt arbeid. RIO holder seg oppdatert på HMS og de ansatte velger verneombud for to år av gangen, og ansattes representant til styret.

LIKESTILLING

Organisasjonen har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Av organisasjonens 17 faste ansatte ved årsskiftet 2020/2021, var 9 kvinner og 8 menn. Organisasjonens styre bestod av 3 menn og 2 kvinner.

YTRE MILJØ

Det er ingen kjente forhold ved virksomheten som kan medføre en betydelig påvirkning av det ytre miljø.

Oslo 28.01.2021

Kenneth Arctander Johansen
Daglig leder

Kari Lossius
Styremedlem

Karl Olaf Sundfør
Ansattes representant

Finn Arctander
Styreleder

Tom-Kristian Tommen Hermo
Styremedlem

Eva Pay
Styremedlem

RESULTAT

DRIFTSINNETEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	NOTE	2020	2019
Tilskudd fra stat		6 700 000	8 655 175
Tilskudd fra fylkesmenn		55 000	40 000
Tilskudd fra kommuner		1 860 000	1 797 753
Helsedirektoret Prosjekttilskudd		1 615 413	
Prosjekttilskudd		576 958	
Medlemskontingent		3 326	
Tilskudd fra andre		100 000	50 000
Gaver		67 500	45 700
Momskompensasjon		691 236	664 653
Andre inntekter		70 860	70 000
Sum driftsinntekter	8	11 740 293	11 323 281
Lønn og personalkostnader	2/3	6 499 180	8 209 967
Avskrivning på driftsmidler	7	9 591	95 867
Andre driftskostnader	2	4 389 973	4 578 629
Sum driftskostnader		10 898 744	12 884 463
Driftsresultat		841 550	−1 561 182
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt bank		962	2 683
Annen rentekostnad		149	665
Resultat av finansposter		813	2 018
Ordinært resultat		842 363	−1 559 164
Årsresultat	5	842 363	− 1 559 164
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		842 363	− 1 559 164
Sum overføringer		842 363	− 1 559 164

BALANSE

EIENDELER	NOTE	2020	2019
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar og annet utstyr	7	67 016	257 400
Sum varige driftsmidler		67 016	257 400
Fordringer			
Kundefordringer			1 861
Andre fordringer		1 263 277	343 435
Sum fordringer		1 263 277	345 296
Omløpsmidler			
Bankinnskudd	4	6 523 860	3 843 935
Sum omløpsmidler		6 523 860	3 843 935
Sum eiendeler		7 854 153	4 446 630
EGENKAPITAL OG GJELD			
Opptjent egenkapital			
Egenkapital	5	1 588 361	3 147 525
Overskudd	5	842 363	– 1 559 164
Sum egenkapital		2 430 724	1 588 361
Gjeld			
Leverandørgjeld		425 189	244 547
Skyldig offentlige avgifter		763 321	562 792
Annen kortsiktig gjeld	6	4 234 919	2 050 930
Sum kortsiktig gjeld		5 423 429	2 858 269
Sum egenkapital og gjeld		7 854 153	4 446 630

For komplett regnskap vennligst kontakt oss via post@rio.no

Uavhengig revisors beretning

Til årsmøtet i Rio - En Landsdekkende Brukerorganisasjon På Rusfeltet

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Rio - En Landsdekkende Brukerorganisasjon På Rusfeltet.

Årsregnskapet består av: • Balanse per 31. desember 2020 • Resultatregnskap for 2020 • Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	Etter vår mening: Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
---	---

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

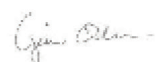
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Sandvika, 12. februar 2021
BDO AS

Geirr Fuglestad Olsen
statsautorisert revisor

TAKK FOR STØTTEN

Helsedirektoratet

Helse Sør Øst

Helse vest RHF

Helse Midt-Norge RHF

Helse Nord RHF

Fylkesmannen i Nordland

Oslo kommune

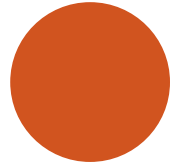
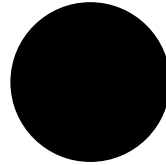
Trondheim kommune

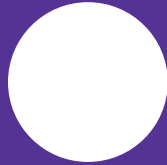
Stavanger kommune

Tromsø kommune

Arbeids og velferdsdirektoratet (Avidir kreative recovery)

Helse- og Omsorgsdepartementet

Design: Reload ved Aud Vikør

Storgata 39
0182 Oslo
post@rio.no
www.rio.no